

IND-Werkinstructie nr. 2014/9

Extern

^~â Klantdirecties IND
c.c. DDMB
Ministerie van Buitenlandse Zaken, DCM/VV

s~â
a-î ã Hoofddirecteur IND
17 februari 2015

siâÇéi--ië InformIND

l àÇÉè ï Ééé DNA-onderzoek en identificerende vragen

1. Inleiding

In deze werkinstructie wordt uiteengezet wanneer sprake is van een DNA-onderzoek in gezinsherenigings/gezinsvormingszaken binnen de processen regulier en asiel. Deze werkinstructie is niet van toepassing binnen het proces naturalisatie. Daarvoor geldt werkinstructie 2008/3 DNA-onderzoek en identificerende vragen. Met het uitbrengen van deze werkinstructie vervalt Werkinstructie 2012/6 voor de processen regulier en asiel.

Verder wordt in deze werkinstructie de werkwijze uiteengezet bij het stellen van identificerende vragen.

Deze werkinstructie is van toepassing wanneer sprake is van bewijsnood bij het aantonen van de gezinsband (zie hoofdstuk B2/5.4 , B7/3 en 5, C1/3 en C2/4 Vc.)

2. Algemeen

In de Circulaire *'legalisatie en verificatie van buitenlandse bewijsstukken betreffende de staat van personen, alsmede de toepassing van DNA-onderzoek in een aantal gevallen waarin bewijsstukken ontbreken'* van 1 januari 2011, is de toepassing van DNA-onderzoek geregeld. Als uitgangspunt geldt dat de gezinsband en de afstammingsrelatie wordt aangetoond met documenten. Als er geen documenten zijn en er sprake is van bewijsnood, kan met een DNA-onderzoek worden vastgesteld of sprake is van een biologische relatie tussen ouder(s) en kind(eren).

Bij een aanvraag om gezinshereniging van echtgeno(o)t(e)/partners waarbij wordt gesteld dat beiden de biologische ouders zijn van de kinderen moet, in geval van bewijsnood, DNA-onderzoek worden aangeboden aan de hoofdpersoon, de echtgeno(o)t(e)/partner en de kind(eren). De uitkomst van het DNA-onderzoek met betrekking tot de kinderen kan ook relevant zijn voor het vaststellen van de relatie tussen de hoofdpersoon en diens echtgeno(o)t(e)/partner (de gestelde andere ouder).

Deelname aan een DNA-onderzoek geschiedt vrijwillig. Bij weigering hieraan mee te werken zal de aanvraag (of het verzoek om advies) van de gezinsleden worden afgewezen, nu de afstammingsrelatie immers niet kan worden vastgesteld.

Als DNA-onderzoek niet kan, omdat er bijvoorbeeld geen afstammingsrelatie is, kan de gezinsband aangetoond worden met identificerende vragen (zie paragraaf 7).

2.1 Hoe wordt bepaald of DNA onderzoek aan de orde is?

2.1.1 Zijn er documenten?

Als **gelegaliseerde documenten** worden overgelegd waaruit de familierechtelijke relatie blijkt en het document en de legalisatie zijn in orde, is daarmee in de regel de gezinsband voldoende aangetoond.

Bij twijfel aan de inhoud van gelegaliseerde documenten kan een verificatieonderzoek worden opgestart. Zie ook WI 2013-18.

Als er **niet-gelegaliseerde documenten** zijn overgelegd en niet verlangd kan worden dat de documenten gelegaliseerd worden, kunnen deze als bewijs dienen. Wel moeten deze documenten altijd eerst worden onderzocht door Bureau Documenten.

Bureau Documenten onderzoekt originele documenten. Als slechts een kopie voorhanden is wordt eerst contact opgenomen met het Bureau Documenten om te bepalen of onderzoek zinvol is.

Conclusies van het documentenonderzoek op basis waarvan de documenten kunnen dienen als bewijs, zijn de volgende.

Soorten conclusies en gradaties in waarschijnlijkheidsconclusies:	Mate van zekerheid conclusie:
“echt”	Absolute zekerheid.
“met aan zekerheid grenzende Waarschijnlijkheid echt”	Bijna absolute zekerheid.
“hoogstwaarschijnlijk echt”	Grote mate van zekerheid.
“waarschijnlijk echt”	Behoorlijke mate van zekerheid.
“zeer wel mogelijk echt”	Iets minder zekerheid dan de conclusie “waarschijnlijk”.
“mogelijk echt”	Laagste vorm van zekerheid.

De conclusie over de **echtheid** van het document geeft een oordeel over het document zonder enige personaliagegevens, zonder handtekeningen, stempelafdrukken, legeszegels en zonder een oordeel over de afgifteperiode. De conclusie over de **opmaak en afgifte** van het document geeft een oordeel over de wijze van invulling van de personalia, en over de handtekeningen, stempelafdrukken, legeszegels en andere toevoegingen die zich op het document bevinden bij afgifte door de autoriteiten. Hieronder worden ook Apostilles en legalisaties door Nederlandse vertegenwoordigingen verstaan. De conclusie over de **inhoud** van het document geeft een oordeel over het plaatsvinden of vaststellen van het (recht)sfeit.

Indien één van de bovenstaande waarschijnlijkheidsconclusies is getrokken en er voor het overige geen reden is om te twijfelen aan de inhoud van het document, kan de familierechtelijke relatie worden aangenomen en hoeft geen DNA-onderzoek plaats te vinden. Dit geldt alleen wanneer de zogenaamde identificatiecirkel rond is. Een geboorteakte zonder foto die niet wordt ondersteund door een identificerend document is onvoldoende aangezien je niet kunt vaststellen op welke persoon een degelijke akte zonder foto betrekking heeft. De genoemde waarschijnlijkheidsconclusies moeten gelden:

1. voor het onderzoek naar de technische echtheid van het document én;
2. voor het onderzoek naar de opmaak en afgifte van het document én;
3. voor het onderzoek naar de inhoud van het document.

In de praktijk komt het echter ook voor dat over de opmaak en afgifte en de inhoud van het document geen oordeel kan worden geveld. In dat geval kan de familierechtelijke relatie worden aangenomen als enkel de technische echtheid van het document positief is beoordeeld.

Sinds 15 september 2014 maakt Bureau Documenten geen Verklaring van Onderzoek meer wanneer een document positief beoordeeld wordt. Het onderzoeksresultaat “positief” wordt na afloop van het onderzoek zichtbaar in BS22 (behandelresultaat van Bureau Documenten) in INDIGO. Dit resultaat betekent dat de echtheid van het document positief beoordeeld is, terwijl de opmaak en afgifte óf niet te beoordelen is, óf eveneens positief beoordeeld is. Over de inhoud kan Bureau Documenten vrijwel nooit oordelen. In sommige gevallen stuurt Bureau Documenten een e-mail aan de aanvrager van het onderzoek met aanvullende informatie waarmee rekening gehouden kan worden bij de besluitvorming. Deze mails zijn bestemd voor het intern dossier.

Zie paragraaf 2.2.2.1 voor de werkwijze bij mvv-aanvragen in het kader van nareis als het documentenonderzoek geen of onvoldoende bewijs levert.

2.1.1.1 Het document is niet echt

Bij asielprocedures (waaronder nareis) geldt dat, als de documenten vals, vervalst of niet echt worden bevonden, alsnog een interview met identificerende vragen (ter vaststelling van de identiteit en gezinsband) en eventueel een DNA-onderzoek wordt aangeboden. In reguliere procedures wordt de aanvraag om gezinshereniging afgewezen omdat onjuiste gegevens zijn verstrekt.

2.1.1.2 Aan de echtheid van het document wordt getwijfeld

Ook kan het voorkomen dat na documentonderzoek nog twijfel over **de echtheid** van de overgelegde documenten bestaat of dat geen nader documentonderzoek heeft kunnen plaatsvinden (bijv. vanwege ontbreken van referentiemateriaal). In dat geval kan de identiteit van de gezinsleden en de (familierechtelijke) relatie tussen de gezinsleden en de hoofdpersoon op andere wijze worden aangetoond. Dit houdt in dat in die gevallen bij biologische kinderen alsnog DNA-onderzoek kan plaatsvinden en bij pleegkinderen, dan wel echtgenote(n) of partner(s), identificerende vragen kunnen worden gesteld.

In specifieke gevallen kan, ook als gelegaliseerde documenten zijn overgelegd of nadat Bureau Documenten de documenten echt heeft bevonden, nog twijfel bestaan over de gezinsband (en dus twijfel over **de inhoud** van een document). Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij tegenstrijdige verklaringen. Bij verdenking van misbruik of fraude kan, ook bij gelegaliseerde documenten, DNA-onderzoek worden aangeboden. Eventueel kan nog voordat DNA-onderzoek wordt aangeboden, eerst om aanvullende documenten (als steunbewijs) worden gevraagd teneinde de twijfel over de gezinsband weg te nemen.

Bij hier te lande geboren kinderen kan de gezinsband met de aangifte van de geboorte van dit kind worden aangetoond en is DNA-onderzoek in beginsel niet aan de orde.

De voorwaarden waaronder DNA-onderzoek kan worden aangeboden verschillen per proces (zie hieronder paragraaf 2.2).

2.1.2 Zijn er geen documenten?

Als er geen documenten zijn, kan sprake zijn van bewijsnood. De bewijsnood kan worden opgeheven door het aanbieden van DNA-onderzoek. In reguliere procedures kan sprake zijn van bewijsnood als de registers van de burgerlijke stand in het betreffende land niet bestaan, onvolledig of onbetrouwbaar zijn, of als daar geen documenten kunnen worden verkregen vanwege de politieke situatie en het om die reden aannemelijk wordt geacht dat het ontbreken van documenten niet aan betrokkenen is toe te rekenen. Het uitgangspunt blijft wel dat het aan de vreemdeling is om aannemelijk te maken dat bij de betreffende autoriteiten om deze documenten is verzocht.

In asielprocedures (waaronder nareis) kan van bewijsnood sprake zijn als het aannemelijk wordt geacht dat het ontbreken van documenten niet aan betrokkenen is toe te rekenen.

2.2. Specifieke beleidskaders

2.2.1 Regulier

Bij gezinsherenigingszaken worden in beginsel officiële originele en gelegaliseerde documenten overgelegd om de familierechtelijke relatie aan te tonen.

In een procedure over gezinshereniging tussen ouder(s) en (minderjarige en/of meerderjarige) kind(eren) wordt in beginsel pas *op de mogelijkheid van DNA-onderzoek gewezen, nadat bewijsnood is vastgesteld en is vastgesteld dat aan de overige toelatingsvoorwaarden wordt voldaan.*

Als op voorhand twijfel bestaat over de gezinsband en deze gezinsband ook niet met documenten kan worden aangetoond, kan DNA-onderzoek in uitzonderingssituaties gelijk al worden aangeboden (dus ook als nog niet

vast is komen te staan dat aan de overige voorwaarden wordt voldaan). Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij vermoedens van kinderhandel.

2.2.2 Asiel (waaronder nareis en Dublinzaken)

Het aanbieden van DNA-onderzoek is bij asielpcedures (waaronder nareis) aan de orde als betrokkenen niet beschikken over familierechtelijke documenten en zij aannemelijk maken dat hen dit niet is toe te rekenen. Of in het geval dat er documenten zijn overgelegd die niet als bewijs kunnen dienen.

Voor documenten van nareizende gezinsleden geldt geen legalisatie-eis.

Somalische documenten worden niet erkend en kunnen derhalve niet dienen als bewijs. Wel wordt verzocht de eventueel overgelegde documenten aan Bureau Documenten op te sturen zodat vergelijkingsmateriaal kan worden opgebouwd.

DNA-onderzoek bij de gezinsleden tijdens asielpcedure van de hoofdpersoon

DNA-onderzoek kan (na vaststelling van bewijsnood) binnen de asielpcedure aan de gezinsleden worden aangeboden indien:

- De gezinsleden tijdens de behandeling van de asielaanvraag van de hoofdpersoon nareizen (zonder mvv);
- De gezinsleden gelijktijdig met de hoofdpersoon zijn ingereisd;
- tijdens de asielpcedure van de hoofdpersoon blijkt dat de gezinsleden eerder zijn ingereisd,

Wel moet vaststaan dat de asielaanvraag van de hoofdpersoon inwilligbaar is. DNA-onderzoek wordt niet opgestart als de asielaanvraag van de hoofdpersoon wordt afgewezen.

2.2.2.1 Nareis

Nareis is hier gedefinieerd als de situatie waarbij familieleden nareizen nadat de hoofdpersoon in het bezit is gesteld van een verblijfsvergunning asiel.

Alle overige situaties waarbij familieleden nareizen voordat de hoofdpersoon een verblijfsvergunning asiel heeft ontvangen zijn beschreven onder 2.2.2 Asiel.

DNA-onderzoek bij gezinsleden in de mvv- nareisprocedure

DNA-onderzoek kan ook worden aangeboden als de gezinsleden binnen drie maanden na vergunningverlening aan de hoofdpersoon danwel na veiligstelling van deze nareistermijn een mvv-aanvraag indienen bij de Nederlandse ambassade in het buitenland.

Indien geen familierechtelijke documenten zijn overgelegd en bewijsnood is vastgesteld, krijgen de biologische kinderen van de hoofdpersoon die in het bezit is gesteld van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd, direct een DNA-onderzoek aangeboden om de biologische afstammingsrelatie vast te stellen, tenzij reeds bij de indiening van de aanvraag duidelijk is dat de biologische kinderen niet in aanmerking komen voor een afgeleide verblijfsvergunning (artikel 29, tweede lid). Ook in het geval de hoofdpersoon niet de biologische ouder is krijgen de biologische kinderen en de in het buitenland achterblijvende biologische ouder DNA-onderzoek aangeboden.

Indien er sprake is van een achterblijvende ouder die geen aanvraag heeft ingediend, dient deze ouder een toestemmingsverklaring te ondertekenen. Indien deze achterblijvende ouder zich niet kan identificeren, dient de ouder ook DNA-materiaal af te staan voor onderzoek.

DNA-onderzoek bij alleenstaande minderjarige asielzoekers en nadien opduikende ouder(s)

Ook is het mogelijk om in zaken van alleenstaande minderjarigen DNA-onderzoek aan te bieden als (vermeende) ouder(s) alsnog opduiken, alvorens zij aan hen worden meegegeven. Deze handelwijze vindt echter slechts plaats als er twijfel is over de gezinsband. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als geen familierechtelijke documenten kunnen worden

overgelegd. In afwachting van de uitkomst van het DNA-onderzoek blijft het kind onder voogdij van de Stichting Nidos geplaatst. Het kind wordt slechts dan meegegeven aan de (gestelde) ouder, als de uitslag van het DNA-onderzoek hiertoe aanleiding geeft. Als de (gestelde) ouder weigert mee te werken aan dit DNA-onderzoek, wordt het kind dus niet meegegeven.

3. Werkwijze DNA-onderzoek

DNA-onderzoek wordt opgestart door de IND-medewerker die de aanvraag in behandeling heeft. Bij de behandeling van individuele zaken onderhoudt de IND-medewerker contact met eventueel het Ministerie van Buitenlandse Zaken (afdeling DCM/VV) en met de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland. Het loket Utrecht onderhoudt de contacten met het NFI. Dat loket is ook verantwoordelijk voor de afname van DNA-materiaal bij de hoofdpersoon.

3.1 Laboratorium

Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) verricht met ingang van 1 augustus 2011 het DNA-onderzoek.

3.2 Financiële bijdrage in het DNA-onderzoek

Per 1 augustus 2011 wordt er aan de vreemdeling geen financiële bijdrage in de kosten van DNA-onderzoek gevraagd. De onderzoeken worden direct door de IND gefinancierd.

3.3 Aanbod DNA-onderzoek

De IND stelt eerst vast aan welke gezinsleden een DNA-onderzoek wordt aangeboden. De hoofdpersoon geeft aan voor welke kinderen hij om DNA-onderzoek verzoekt en geeft de IND toestemming om de uitslag van het DNA-onderzoek te gebruiken in de procedure. Als de minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zonder wettelijk vertegenwoordiger in het buitenland verblijven, geeft de hoofdpersoon ook toestemming voor de afname van DNA-materiaal (wangslim) bij hen. Als de hoofdpersoon de verklaring waarin hij toestemming geeft om de uitslag van het DNA-onderzoek te gebruiken in de procedure niet ondertekent, ook niet nadat hij de gelegenheid heeft gehad om dit verzuim te herstellen, zal de aanvraag worden afgewezen.

3.4 Afname DNA-materiaal

De identiteit van de personen bij wie een DNA-onderzoek wordt gedaan, wordt met een verblijfsdocument of een paspoort aangetoond. Voor zover mogelijk is dit ook van toepassing in de asielprocedure. Een uitzondering geldt voor landen waar geen internationaal erkend centraal gezag is (bv. Somalië). Vreemdelingen in de asielprocedure die geen paspoort hebben, kunnen volstaan met een W-document.

3.5 Uitslag DNA-onderzoek en contra-expertise

3.5.1 Handelwijze bij een positieve uitslag

Als de uitslag de biologische afstammingsrelatie bevestigt en aan de overige voorwaarden wordt voldaan, wordt de aanvraag in beginsel ingewilligd.

3.5.2. Handelwijze bij een negatieve uitslag

De hoofdpersoon, die de aanvraag heeft ingediend, wordt in beginsel opgeroepen voor een gehoor, waarbij deze in kennis wordt gesteld van de uitslag van het DNA-onderzoek. Gelet op de gevoeligheid van het onderwerp en de mogelijke consequenties voor de betrokken vreemdelingen, wordt hier zeer zorgvuldig mee omgegaan. Als de uitslag van het DNA-onderzoek negatief is, kan het wenselijk zijn eerst de moeder te confronteren met de uitslag van het onderzoek en haar om een reactie te vragen. Indien gewenst kan contact worden opgenomen met de DNA dossierhouder bij AUB.

3.5.3 Contra-expertise

Bij een negatieve uitslag van het DNA-onderzoek kunnen betrokkenen een contra-expertise laten verrichten. Het DNA-onderzoek wordt dan wel gedaan door een laboratorium dat geaccrediteerd is voor het verrichten van DNA verwantschapsonderzoek bij de Nederlandse Raad voor Accreditatie. Voor een actueel overzicht van geaccrediteerde laboratoria wordt verwezen

naar de website van de Raad voor Accreditatie (www.rva.nl). Betrokkenen betalen zelf de kosten van een contra-expertise.

3.6 Afsluiting DNA-procedure

De uitslag van het DNA-onderzoek wordt door de NFI naar de IND in Almelo gestuurd alwaar het wordt gescand en gearchiveerd in Indigo. De IND is eigenaar van de uitslag en verstrekt desgewenst een kopie van de uitslag aan betrokkenen. De uitslag wordt niet aan derden verstrekt zonder toestemming van de hoofdpersoon. Deze afspraak geldt ook ten aanzien van gemeenten die de uitslag willen hebben voor hun eigen administratie. Het DNA-materiaal van het onderzoek wordt door het laboratorium vernietigd na zes maanden.

4 Als de vreemdeling zelf DNA-onderzoek heeft laten verrichten

Als de vreemdeling zelf het initiatief neemt om DNA-onderzoek op te starten en de positieve uitslag hiervan overlegt, beoordeelt de IND of sprake is van bewijsnood. Als hiervan sprake is wordt de uitslag van het DNA onderzoek geaccepteerd. Wel moet het onderzoek dan zijn verricht door een geaccrediteerd laboratorium (zie hiervoor). DNA-onderzoeken die zijn verricht door andere laboratoria worden niet geaccepteerd. Als hiervan toch sprake is, biedt de IND alsnog aan mee te werken aan een DNA-onderzoek bij een geaccrediteerd laboratorium.

5 Bijzondere situaties

DNA-onderzoek enkel ter identificatie van personen

Indien als gevolg van een uitspraak van de rechter een aanvraag om gezinshereniging moet worden ingewilligd, zonder dat de gezinsband aannemelijk is geworden, kan het (bijvoorbeeld op verzoek van de ambassade voor het afgeven van een mvv) noodzakelijk worden geacht om alsnog DNA-onderzoek te laten plaatsvinden. Als dan alsnog wordt verzocht om een onderzoek naar de gezinsband, vraagt de IND de hoofdpersoon voor het te verrichten DNA-onderzoek om medewerking.

6 Werkwijze identificerende vragen

Als het niet mogelijk is de (feitelijke) gezinsband met (gelegaliseerde) documenten of een DNA-onderzoek vast te stellen is een interview met identificerende vragen mogelijk ter vaststelling van de (feitelijke) gezinsband. Dit is bijvoorbeeld het geval bij pleegkinderen in de nareisprocedure.

Ook voor biologische kinderen ouder dan 12 jaar in de nareisprocedure geldt dat in voorkomende gevallen identificerende vragen kunnen worden gesteld, om zo de feitelijke gezinsband te kunnen vaststellen. Dit gebeurt in ieder geval indien er vanwege contra-indicaties twijfel bestaat aan de feitelijke gezinsband. Ook kunnen vragen worden gesteld als het bijvoorbeeld kinderen uit een eerder huwelijk van de hoofdpersoon of kinderen uit een eerder huwelijk van de partner van de hoofdpersoon betreft. Ook kan het gaan om pleegkinderen.

In gevallen waarin sprake is van kinderen jonger dan 12 jaar kunnen de identificerende vragen worden gesteld aan de ouder of wettelijk vertegenwoordiger dan wel aan andere oudere gezinsleden.

Bij mvv-procedures kan zowel de hoofdpersoon als de betrokkene in het buitenland worden geïnterviewd. Om de identiteit en de (feitelijke) gezinsband van de vreemdeling vast te kunnen stellen, voorziet de IND de diplomatieke vertegenwoordiging van aan betrokkene(n) in het buitenland te stellen vragen. Tevens stelt de IND de rapporten van eerste en nader gehoor die zijn opgemaakt in de asielpcedure van de hoofdpersoon ter beschikking aan de diplomatieke vertegenwoordiging. Gelet op de vertrouwelijkheid van de gegevens worden (onderdelen van) deze rapporten per diplomatieke post of via versleutelde email verzonden. Het gezinslid beantwoordt in persoon de vragen op de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging. In overleg kan het gehoor simultaan worden afgenomen bij de hoofdpersoon in Nederland en de gezinsleden in het buitenland. De ambassade maakt van betrokkenen foto's, die zij ondertekenen om hun identiteit bij afgifte van de mvv vast te stellen. De Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging maakt naar aanleiding van het interview een rapport op en verzendt dit aan de IND.

Als op basis van de beantwoording van de vragen geen twijfels bestaan over de identiteit en de (feitelijke) gezinsband, kan (als aan alle andere voorwaarden is voldaan) de aanvraag worden ingewilligd. Indien een LP nodig is dan verzoekt de behandelend medewerker de post om afgifte hiervan door middel van een aparte memo met dat verzoek dat samen met de beschikking via het EBV wordt verzonden. Worden de twijfels niet weggenomen, dan volgt een negatieve beslissing.